

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCI.

ABONAMENTUL:

Pe an cor. 5; pe jumătate an cor. 250.
Pentru România 15 lei pe an.

INSERȚIUNILE:

să socotesc după tarifa, cu prețurile
cele mai moderate.

Abonamentele și inserțiunile să plătesc totdeauna înainte.

Recolta de toamnă din țara Bârsii.

În numărul din 15 Septembrie anul curent al acestei folositoare reviste, scrisesem un raport articol cu privire la recolta de vară din Țara Bârsii, din care s'a putut vedea, că rezultatele au fost *foarte îmbucurătoare* pentru economii noastre din acest ținut.

Precum vom vedea din rândurile de mai jos, recolta de toamnă din țara Bârsii arată rezultate *deplin satisfăcătoare*. Timpul din toamna acestui an a fost cât să poate de favorabil pentru recoltarea bucatelor de toamnă.

Ca unul care am avut și am prilejul să trăiesc în mijlocul țăranilor, m'am interesat mai deaproape de rodul ostenelelor acelora — pot da loc următoarei table despre producțiunea bucatelor de toamnă: un jugăr a dat 200—220 hectograme cartofi (piceuci), 20—25 hectograme cucuruz, 130—150 măj metriche sfecele sau napi de zahăr. Producțiunea sfeclelor de vite a întrecut pe acelor de zahăr. Producțiunea napilor de zahăr din anul acesta să socotește ca *mijlocie*.

Pe când scriu aceste rânduri, prețul cucuruzului pe piața Brașovului este: 9—10 coroane hectogramul, cartofi 2 cor. 60 bani maja metrică. Să vorbește printre comercianți, că prețul cerealelor să va mai ridica.

Vorbisem la timpul său în coloanele acestui ziar și despre lipsa de nutreț, care lipsă e simțită și în cele mai multe părți ale țării puse pe economi pe grije.

Recolta bună, pot zice foarte bună a cerealelor de vară cât și cea de toamnă, mângăe mult pe economi și golul ce s'a simțit în producțiunea nutrețului din acest an, să astupă prin producțiunea din *belsug* a celorlalte bucate,

aşa că anii toditori din bogatul ținut al țării Bârsii, fac să ne aducem aminte de un al doilea *Canaan*. Pe fețele locuitorilor din acest ținut să poate ceti o părere de bine o bucurie, e semn că *Țiitorul tuturor făpturilor* și a revărsat din darul său bogat, pentru a le mai îndulci puțin traiul zilnic, pupă care atât de mult asudă.

Țin a accentua aici cu acest prilej, că economii cu vite cornute din acest ținut au avut a întâmpina vara aceasta greutăți simțite. Fiind morb de *gură* și de *unghii* între vitele cornute, aceste au fost oprite pe o durată de timp dela pășunat, chiar în timpul când șurile erau încă goale. Cei cari în atacerile economice să foloseau de boi sau de vaci, le era oprită trecerea în alte comune învecinate sau prin pădure după lemne în hotar strein.

După-ce acum bucatele de pe câmp s'au adunat până la cea de pe urmă buruiană, țăraniii așteaptă acum în liniște geroasa iarnă, timpul în care își mai odihnesc oboșelile împreunate cu multă robotă întru agonisirea celor atât de mult trebuincioase.

Zăpada puțină ce a căzut în zilele din urmă, ne-a dat de știre că în curând văile, câmpiile și munții vor fi îmbrăcate pretutindenea cu vestmânt *gros alb*.

Pentru țărani anotimpul ernii este de multeori chiar plăcut și l'am putea porecli sezomul *petrecerii cu luleana*, căci aceasta e una din predilecțiile acestui anotim și pentru variație mai răsfoești paginile vre-unui calendar învechit, ca să vadă care lună din earnă va fi mai friguroasă și cu mai multă zăpadă — dând în acelas timp zor cupătorului inferbântat, ca să nu-l lipsească de căldura pretinoasă ce îi îndulcește atmosfera odăii.

N. Hamsea.

Adunarea Societății noastre de teatru.

Duminecă în 4/17 Nov. s'a ținut la Cohalm adunarea generală a societății pentru crearea unui fond de teatru român.

Întru întimpinarea comitetului societății au eșit frunțași mulți din Cohalm. Dl G. Faciu, secretarul comitetului a-

ranjator, a rostit un discurs de bineventare. A răspuns dl V. Onițiu.

La seara de cunoștință (Sâmbătă) au luat parte, afară de comitet și oaspeții din Brașov, vre-o 40 frunțași din Cohalm și jur. Societatea corală »Acordul« din Brașov a cântat mai multe cântări.

Duminecă dimineața s'a oficiat parastas pentru mult regretatul Iosif Vulcan, întemeetoriu și președintele societății noastre de teatru până la moarte. La biserica gr.-or. au slujit 3 preoți, cântările și răspunsurile le-a cântat corul »Acordul« din Brașov. — La biserica gr.-cat. a oficiat vicarul Făgărașului cu 4 preoți.

La orele 12 se desăhide adunarea prin magistralul discurs al dlui V. Onițiu. Discursul a fost ascultat cu pioasă atențiune și viu aplaudat de publicul prezent, în care erau și multe dame și câțiva țărani.

Parintele Eronim Buzea (Șona) salută comitetul pentru că a aflat de bine să țină adunarea în Cohalm.

Părintele local I. Bercan salută adunarea în numele Asociațiunii.

Dl Vasilie Goldiș salută adunarea în numele Asociațiunii culturale aradane.

Tuturor le mulțamește dl V. Onițiu.

Se aleg notari ai adunării dnii Dr. Alex. Bogdan și Pompiliu Nistor.

Se ia act la procesul verbal despre parastatul în cele două biserici surori pentru odihna sufletului presidentului Iosif Vulcan.

După alegerea comisiunilor se citește dizertația prezentată de Dl Valeriu Branîșce intitulată »Pro memoria«.

Cu acesta s'a încheiat ședința I.

A urmat banchet la care au participat cam 150 persoane. Dl V. Onițiu a toastat pentru Maj. Sa. Protopopul T. V. Gheaja, pentru comitet. Dr. I. Blaga răspunde. Dl vicar Dr. V. Macaveiu pentru primpretorele Dr. Tompa care mulțamind spune că adevărata cultură trebuie să ne unească și să ne facă patrioți buni pe toți. Se bucură de răspândirea culturii românești, căci prin cultură se vor nivela ne-

înțelegerile. Dl deputat Vasile Goldiș închină pentru poporul săsesc care a introdus prima dată cultura în această țeară. Preotul sas Iosefi mulțumește pentru elogiile venite dela »un deputat al poporului cel mai cu viitor«.

Seara concert, dat de societatea corală «Acordul» sub conducerea dlui G. Dima. S'au cântat compoziții de Chiriac, Musicescu, Dima, Mureșianu, Mendelssohn.

Luni s'a ținut ședința a II-a. Public puțin. Să cetesc depeșile de felicitare.

Dl Aurel P. Bănuțiu, bursierul societății, cetește lucrarea sa interesantă și instructivă «De după culise», introducând publicul în secretele scenei.

Să constată cu plăcere că s'au înscris noi membri la societatea de teatru: 1 fondator, 6 pe viață, 21 ordinari și 14 ajutători, încassându să cu totul cor. 1440'40.

Să cetește raportul cassei. Averea societății a crescut au 80.000 coroane în ultimii 3 ani. S'a dispus tipărirea, pe speșele societății, a tuturor discursurilor de deschidere ale presidentului decedat Iosif Vulcan.

Socoțile și bugetul să aprobă, cassarului Dr. N. Vercerea i-să votează mulțumită.

Dr. I. Blaga, ca secretar, cetește raportul, lung și cuprinzător, al comitetului. Dă seamă ce s'a făcut în amintirea răposatului president și despre dispozițiile luate în timpul din urmă.

Relevă frumoasele rezultate ale adunării generale din anul trecut, în Lipova. Societatea are trei bursieri: dnii Bănuțiu, Crișan, Băila. Lui Z. Bârsan s'au votat 1200 cor. ajutor pentru turneurile de azivară. Ostenelele dlui Dr. Dobrin în chestia fonografului cer 1600 cor. și ceva pentru a să putea realiza hotărârile luate în această direcție. S'au cumpărat, în mss, operele «Dragoste cu toane» trad. de St. Iosif, după Goethe, și piesa originală a lui G. Stoica: »O adunare comunală«. S'au mai cumpărat, tipărite, cinci piese potrivite. Numărul bărbaților de încredere s'a ridicat la 18 dela 12.

În afară de prezident au răposat mai mulți membri fondatori, pe viață și ordinari. Pictorul Smigelschi a pregătit noi diplome de membri, cu motive românești. Efec-

tele societății să păstrează la filiala din Brașov a »Albinei«. Tipărirea anuarului costă 1200 cor. S'au ținut 138 reprezentații teatrale, în anul 1906—7. Deosebit să amintește societatea acționară pentru teatru în Șoimuș, sub conducerea vrednicului preot A. Baciuc. Raportul încheie cu cele cinci propuneri obișnuite, și cu una nouă: de a lăsa vacant doi ani de zile scaunul prezidențial, în semn de recunoștință pentru răposatul Iosif Vulcan.

Dl A. Bogdan face dare de seamă, asupra acestui raport, care pe urmă este aprobat în toate. Crede de lipsă a să înființa o bibliotecă teatrală cu estetica, istoria și tehnica dramei; compunerea unui repertor potrivit, iar compunătorului o răsplată potrivită; organizație socială (în saloane de femei) pentru ținerea în viață vie a interesului pentru ideea teatrului. Toate propunerile com. să primesc.

Dl Vecerdea anunță o lucrare anonimă despre armonizarea melodiilor populare.

Este reales vechiul comitet.

Dl V. Onițiu închide adunarea prin un călduros discurs. Părintele I. Berca n mulțamește.

Seara reprezentație teatrală: »Năzdrăvaniile divorțului» la Labiche. A excelat dl A. Bănuțiu.

Festivitățile s'au încheiat cu o petrecere animată, în care au luat parte și țărani, cu un joc al ținutului.

„Drapelul“

Expoziția de vite din Săcădate.

Avem noi locuitorii comitatului Sibiu așezământul numit »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu«, pentru care cu drept cuvânt, ne pot invidia frații din alte comitate. Lucrările binefăcătoare Reuniunea noastră le revărsă mai ales asupra noastră, — a plugarilor. Nu încapă îndoială, că ea se și bucură de încrederea și alipirea acelor, pentru cari muncește. Aceasta e și unica și cea mai mare răsplată a muncii oboselelor ei. Dovadă despre aceasta, între altele, ne servește și primirea caldă, de care cârmacii ei s'au bucurat Duminică la 20 Oct. n. c., când cu ținerea celei a 17-a expoziție de vite de prăsilă, aran-

jątă în comuna *Săcădate*. Locuitorii din Săcădate și din comunele învecinate, la această zi de sărbătoare a poporului muncitor, se aflau la postul lor. Junii din Săcădate, formați în ceată de mândri și voinici călăreți, fala viitorului nostru, în frunte cu clericul Podea și cu învățătorul Măhăra, a întâmpinat pe reprezentanții comitetului central, dnii R. Simu, Teodor Andreiu și Vic. Tordășianu, în apropiere de comuna Bradu. La cuvântarea de întâmpinare a clericului Podea, care asigură, că și tineretul e însuflețit de isprăvile Reuniunii agricole, răspunde R. Simu, însărcinatul comitetului cu prezidarea expoziției, că speranțele Reuniunii se leagă și de tineret, care e chemat a continua munca, a cărei sămânță se revarsă prin lucrările de aztăzi ale Reuniunii. La înțrarea în comună reprezentanța comunală în frunte cu notarul S. Grădinari, a ținut să manifeste bucuria, ce cărmacii satului o simțesc, când conducătorii nostri se apropie de popor, iar la mijlocul Săcădații, părintele C. Prie, exprimă bucuria turmei sale cuvântătoare pentru cinstea ce li s'a dat prin aranjarea expoziției acolo. La ambii vorbitori a răspuns dl Simu cu afabilitate și iubire.

Expoziția s'a ținut pe livadia dinspre Avrig, carea era anume pregătită pentru expoziție. Membrii juriului, aproape toți prezenți, s'au constituit alegând de prezident pe dl R. Simu, iar de raportor pe secretarul Tordășianu. Intre jirii se găsea și dl preotor Graef, în calitate de reprezentant al comisiei economice comitatense și veterinarul cercului dl Dr. Zickeli.

Lucrările juriului, cu luarea în samă a vitelor expuse și cu statorirea listei premiaților, a durat peste 2 oare. Vite au fost expuse din comunele Săcădate, Bradu, Avrig, Nucet, Glimboaca și Cornățel. S'a constatat cu satisfacție, că economul nostru din partea locului și-a premint prăsila, având în gospodăria sa mai ales vite de rassa »Pinzgau«, în parte curată și în cea mai mare parte încrucișată cu rassa ardeleană. Impărțirea premiilor a fost precedată de discursul instructiv al dlui Simu despre foloasele expozițiilor, al dlui T. Andreiu despre ținerea vitelor și de al secretarului Tordășianu, despre foloasele ce le are poporul muncitor dela Reuniunea agricolă.

Premii s'au împărțit în total 36, în valoare de 200 cor.,

dintre cari 12 premii pentru vaci, 13 pentru junince, 4 pentru vițele și 7 pentru oi.

Toate lucrările săvârșite, pe la 4 d. a., am fost chemați la »masa comună« din casele dlui notar Grădinar. Aici am petrecut câteva momente de veselie, dar e de remarcă, că discursurile ținute au ținut fiecare la câte o lucrare foloșitoare, ce ar fi să se înciripeze în Săcădate și jur. S'a vorbit despre foloasele ce le-ar aduce alcătuirea unei Reuniuni a femeilor din Săcădate cu scop de a ajuta sărăciimea, de a aduna daruri și alte lucruri pentru înfrumșetarea bisericei, de a ținea consfătuiri cu țărancele asupra economiei de casă, a îmbrăcăminteii, a alimentației, a curățeniei, a grădinăritului, etc. și mai ales a sări în ajutor mamei scăpătate în timpul lăptării copiilor, când acestea sunt mai avizate la ajutor. S'a vorbit cât de potrivit ar fi ca părinții cu copii mai mulți să dea din ei și la meserii. Părintele Prie, încântat de cele auzite, s'a declarat gata a contribui cu o mare parte din avutul său, înființândei societăți a femeilor din Săcădate. Cum ambe bisericile din Săcădate amenință cu dărâmarea, s'a tractat despre aflarea căilor și mijloacelor pentru a sări bisericei într'ajutor

»Dumnezeu vede«

PUIȘORII.

Nu mai plouă. Norii s'au spart și au fugit odată cu negurile nopții, rușinați par'că de frumșeța și de măreția soarelui, care zâmbeste vesel de pe muchea dealului. Pe coastă, între doi brazi tineri — la marginea satului Surpata, râde scaldată în lumină, o căsuță curățică și micuță ca un păhărel.

E casa învățătoarei, cuib de mulțumire și de veselie.

Pe-o bărnă, la capătul prispei, un cocoș mare, negru, bate mulțumit din aripi și cântă: »Cucurigu« cu vocea așa de puternică, de ciocotește vales.

În bucătărie, doamna învățătoare, care e văduvă de un an și jumătate, ajută Mariucăi la așezarea bucatelor și să dă în udă după toate câte trebuesc rostite într'o gospodărie bună.

Dânsa e și mamă și tată și toate trebuiesc făcute bine și repede, căci ora școlii să aprobe.

Ce femei! Tot satul vorbește de ea. Alta n'ar putea să birue atâtea treburi, dânsa le face însă pe toate la vremea lor și când o vezi te miri de mulțumirea și de veselia care o stăpânesc.

Are și dreptul să fie mulțumită și veselă, căci copiii rumeni și grăsulii, deștepți și cumiți ca copiii ei, nu sunt în zece sate.

Acum ei stau singurei în odăița de lângă prispă și așteaptă să vie »mamița« să-i mângăe și să-i sărute înainte de a pleca la școală. Sunt doi gemeni: un băețel și o fetiță.

O rază de soare s'a furișat printre ramurile bradului din dreapta ușii și joacă nebunatică pe geamul dela odăița copiilor.

Cum au zărit-o, copiii au sărit la fereastră:

»*Il te frumos! te frumos!*«

Râd și bat din palme, veseli de nu-și găsesc locul.

»*Te flumos! te flumos!*«.

De odată ușa odăiței să deschise și mama întră repede.

— »Ce faceți voi acolo, pușorii mamei?«

— »... *Ne zucâm!*«

— »Veniți să vă sărute mama, că plec!«

»*Melgem și noi la școală, mamițico! Vlei?*« să roagă Georgică — băețelul, atât de frumos, încât ți-se topește inima de dragul lui.

— »*Să melgem, să melgem -- mamițico, vreau și eu să melgem, că e flumos*«, adaugă fetița — Marioara.

— »Aș! nu pușorii mamei, nu, că e noroiu și vă murdăriți pe piciorușe, lasă... o să vă ia mamița după prânz, dacă oiu auzi că v'ați purtat bine!«.

— »*Bine, atunți... după plânz...*«

— »*O să ne pultăm bine*«.

Învățătoarea își sărută copilașii, luă o cărticică de pe masă și plecă.

*

Cât a stat în clasă — până la prânz — învățătoarea a fost mereu neliniștită. Un gând rău o chinuia într'ua.

Iar când a sunat de eșire, dânsa a plecat mai repede ca în totdeauna.

Acasă, Măriuca i-a eșit în cale tocmai la porțiță:

— «Hai repede, sărut mâna, coconiță, că nu'ș ce au copii!»

«Ce au?» — întrebă învățătoarea, ca mușcată de șearpe, »ce au?»

Măriuca nu răspuse.

Când intrară în casă, Marioara dormea lângă fereastră între două perne; iar Georgică sta trist pe colțul patului și era atâta de abătut și de aprins, că nu-l mai cunoșteai.

— »Vai! Georgică mamă, ce ai?» — întrebă învățătoarea, sărutând fruntea infierbântată a copilului. — De ce doarme Marioara?»

Georgică tăcu și lăsând capul în jos privi așa de trist și așa de dureros, încât și mamă sa și servitoarea începură să plângă.

*

Sunt trei zile de când învățătoarea n'a mai dat pe la școală. Școlarii plâng de dorul ei și bucuroși ar veni s'o vadă, dacă nu i-ar opri milițianul, care stă la porțiță și nu lasă pe nimeni să intre la doamna învățătoare.

Deși a fost chemat telefonic, doctorul de plasă n'a venit decât a treia zi. — Era prea târziu.

El a cercetat pe copilași, a scris o rețetă și-a plecat, fără să lase vre-o nădejde. Când a eșit doctorul sărmana emee, la apucat de mână și i-a strigat desnădăjduită:

— Of! nu pleca — scapă-mi-i, dle Doctor, scapă-mi-i!»

Doctorul — foarte mișcat — a făgăduit că vine a doua zi; dar, chiar în noaptea aceea amândoi copilașii — zâmbind ca doi îngeri — au închis ochii pentru vecie.

I-au dus la groapă Sămbătă pe la chindia mică.

Sărmana învățătoare — slăbită peste măsură — n'a putut să își petreacă copilașii până la casa lor cea nouă — dar în schimb, după coșciugul în care dormeau cei doi îngerași, a mers tot satul.

*

Era într'o Mercuri, dimineța. Învățătoarea, care nu mai fusese de o săptămână la școală, a venit cam târziu

și-a intrat deadreaptul în clasă. Când au văzut o așa slabă și îmbrăcată peste tot în negru, copiii aproape că n'au cunoscut-o.

Cum a intrat pe ușă a podidit-o plânsul:

— »Of! pușorii mei, pușorii mei!« îngână ea cu voce stinsă; iar școlarii începură să plângă. Era un moment sfâșietor, care ar fi stors lacrimi și dintr'o inimă de piatră.

După un sfert de cias învățătoarea să mai liniști. Iși șterse lacrămile, oftă odată adânc, un oftat ușurător și începu:

— »Stați frumos, copiii mei, să vă spui o poveste«. Copiii cari un sfert de ceas stătuseră în picioare să așezară liniștiți.

— »A fost odată o pereche de vrăbiuțe mititele și așa de cuminiți, că nu făceau rău nimănui. Și aveau vrăbiuțele doi pușori drăguți și frumoși. Ah! ce frumoși pușori aveau vrăbiuțele acelea...

»Intr'o zi, un vânător nemilos a prins pe vrăbior și l-a omorât. De atunci vrăbiuța plângea mereu de dorul soțului ei; iar pușorii îl chemau într'una cu glasurile lor dulci negrăit de dulci. Și vrăbiorul n'a mai venit.

»Dela o vreme pușorii au uitat de tatăl lor; și au crescut așa fără tată. Și erau drăguții de ei, așa de frumoși, așa de cuminiți... dar' într'o zi, vânătorul cel nemilos, i-a omorât și pe ei.

»Sărmana vrăbiuță n'a mai știut ce face: a țipat, s'a sbătut; dar' pușorii n'au mai înviat. Atunci, nebună de durere, a zburat în grângul unde cântase de atâtea ori și a început să cânte. Și a cântat așa de dureros, așa de sfâșietor, încât au început să plângă și paserile cari au auzit-o și valea și lunca și pădurea.

»După aceea a lăsat cuibușorul ei altei vrăbiuțe săracă, fără mamă și fără tată, și ea s'a dus în lume«.

*

A douazi învățătoarea a lăsat toată casa pe seama Mariucăi, iar ea, numai cu hainele de premeneală, s'a dus unde... nu știu! De atunci, prin Surpata, n'a mai văzut-o nimeni. Sărmana își cântase cel din urmă cântec.

Dela teatrul Z. Bârsan.

După cum să anunțase prin ziare despre reprezentațiunile dlui Z. Bârsan — una pe ziua de Joi, 1/14 Nov. și cealaltă pe Joi, 8/21 Nov. a. c. în Brașov, cea dintâiu s'a și ținut pe ziua fixată.

Încă înainte de 8 oare publicul începea în mod neobicit a mișuna pe strade, valuri-valuri venea spre cafe-neaua »Redutelor«, unde s'a dat reprezentațiunea. Publicul era nerăbdător... dorea să guste din roadele dulci ale artei române. Sala era tixită de public numărös și ales, computând mărimea sălii vor fi fost de față 600—700 de persoane.

La oara 8 precis seara să face începutul cu drama sguduitoare »*Sacrificiul*« de R. Bracco, unde dl Z. Bârsan în rolul tatălui de familie zdrobit de durere pentru nenorocirea ficei sale, seceră cele mai viforoase aplause. Rolul ficei îndrăgostite (d-na Bârsan) în dl conte (Băilă) au fost interpretate cu același sentiment artistic.

După o mică pauză, aceiaș diletanți reapar pe bină predând piesa »*Cănele și pisica*«, comedie într'un act localisată din italienește, care a ținut publicul într'o continuă veselă stare sufletească, când la finea piesei — după multă discuție vioaie și drăgălașe — a eșit la ivială curiosul fapt, că deși arareori, dar totuși poate trăi odată în bunăînțelegere și *cănele cu pisica*. Limbajul fluent, mișcările uimitoare, tonul potrivit în care să purta discuția, ne înfățișau înaintea ochilor pe *artiștii consumași*, cari au stors dela asistenți aplause sgomotoase nesfârșite.

Ca punct ultim a fost bucata »Un prietin«, comedie modernă localisată din italienește predată de diletanți cu aceeași putere de sugestiune artistică.

Pe la 11 oare din noapte punctele din program luară sfârșit — asistenții felicitând călduros pe aceia cari au știut să procure sufletelor noastre momente atât de plăcute, lăpădând și îndepărtând, dela noi — pe o clipă — toată grija cea lumească.

Firul buneii dispoziții să continuă din partea publicului participant, într'o altă sală spațioasă de sub acel aco-

peremânt, — cu mâncări și beuturi gustoase, îndepărtându-se după aceea fiecare pe la vetrele lor, adânc impresionați de momentul sării.

Nh.

Calendarul „Bunul Econom“ pe 1908.

În tipografia „Minerva“ din Orăștie, a apărut și să poate comanda **Calendarul „Bunul Econom“ pe anul 1908.** E cel mai frumos și mai bun Calendar pentru economi. Tipar plăcut și litere cetete.

Calendarul cuprinde:

Regentul anului, Luna. — Intunecimi. — Sărbători și alte zile schimbătoare. — Posturile. — Deslegarea posturilor. — Partea calendaristică, cele 12 luni, sărbătorile sunt tipărite cu litere negre, la fiecare lună sunt termine și povețe economice practice. — Cronologia anului. — Domitorii din Europa și din alte țeri străine. — Șematismul bisericilor române. — Școalele rom. — Poșta. — Telegraful. — Timbre și taxe. — Târgurile din Ungaria, Transilvania și Bănat. — *Partea literară:* Iubileul Mai. Sale Împăratului și Regelui Francisc Iosif I. (cu portret). — Ingrijirea vinului, un interesant tratat economic (cu 20 ilustrațiuni). — O spune Doamne (poesie). — George Barițiu (cu portret). — Crăciunul în tabără, Câmpia Zmardan, 1877. (poesie). — Rasele animalelor cu 2 ilustrațiuni). — Fermecătoria căpraruului, o frumoasă poveste de pe timpul războiului româno-ruso-turc din 1877. — Păzeștete de beuturile spituose, articol povățuitor. — Hora dela Plevna (ilustrată). — Povețe pentru economi. — Sfaturi. — Glume. — Și altele.

Calendarul „Bunul Econom“ costă numai 15 cr. (30 fil). și pentru porto 5 fil. Cine trimite nainte cor. 2-20 acela va căpăta 10 calendare având de a plăti la primirea lor portul postal. Comandele să se adreseze la *la tipografia »Minerva« în Orăștie (Szászváros).*

Nobilitarea pomilor.

S'a făcut pomenire că mlădița răsărită din sămânță ne dă pomișor pădureț; așa dar dacă dorim ca de pe el să primim poame nobile, trebuie să'l nobilităm.

Nobilitarea pomilor să poate face în două chipuri, și anume prin mlădiță sau prin ochiu (mugur).

În ori-ce chip o facem, rezultat dorit numai atunci evem, dacă mlădița ori ochiul nobil este în așa chip adus în legătură cu pădurețul, încât să se contopească și așa zicând să răsară din pădureț.

Drept mlădițe de altoit ne servesc mlădițele anuale deplin dezvoltate, pe care le tăiem prin luna Ianuar — Februar și pe care la păstrăm de jumătate îngropate în pivniță. Ochiurile (mugurii) de nobilitat să iau vara, atunci când să face nobilitarea și nu să pot ținea neoculați decât 2—3 zile și și atunci numai în apă.

Nobilitarea pomilor să face în deosebite moduri de altoit, ce să poate învăța dela oameni dedați la astfel de lucrare.

Cătră abonenți!

Onorații noștri abonenți prin aceasta sunt rugați, ca și dlor să comande din Calendarul „**Bunul Econom**” — care e cel mai bun calendar pentru economi — atâtea exemplare, câte cred că vor putea vinde în comunele dlor. Prețul unui exemplar e numai **15 cruceri** (30 fil.) și pentru porto 5 fil. Trimiteți înainte cor. 2:20 și veți primi 10 calendare, având a plăti la primire numai porto postal. Îl puteți vinde cu 30 sau 34 fil., rămânându-vă și Dv. câștig.

Știri de tot felul.

Inalt Prea Sfințitul Domn Archiepiscop și Metropolit Dr. Victor Mihalyi de Apșa a dăruit pentru masa studenților universitari din Cluj frumoasa sumă de 500 coroane.

Monumentul lui Lascar Catargiu. Luni s'a săvârșit serbarea desvălirii monumentului ridicat în memoria marelui bărbat de stat *Lascar Catargiu*, pe noul bulevard Colțea. Număroase cununi a fost depuse, între cari una din partea Regelui cu inscripția: »Regele lui Lascar Catargiu în recunoscătoare amintire«. Discursuri s'au rostit

din partea dlor: G. Gr. Cantacuzino, primarul V. Brătianu, Tache Ionescu, N. Filipescu și P. Carp. Monumentul e opera sculptorului trancez Mercier.

† **Valeria I. Găvruş** nasc. R. Popea după o viață întreagă de resignată suferință, și-a dat nobilul său suflet în mâinile creatorului Marți în 19 Nov. n. c. împărtășită fiind cu sf. Taine, în al 48-lea an al etății sale. Rămășițele pământești s'au depus spre vecinică odihnă Joi în 21 Nov. în cimiterul bisericei nouă din Satulung.

Fie i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

Peregrinaj. Din privilegiul jubileului de 50 ani de preoție a Sfinției Sale *P. Piu X* se vor duce mai multe peregrinaje la Roma. Ele sunt împreunate cu excursiuni științifice: Un astfel de peregrinaj va conduce și un episcop greco-catolic în luna lui Iunie 1908. Unul dintre cele mai interesante peregrinaje va fi cel condus de Părintele Iosif Teutsch din Guttenstein, care va percurge Italia de-a lungul și sudul Franței. Va porni din Viena la 4 Maiu 1908.

Semințe pe seama agricultorilor mici. Reuniunea agricultorilor din comitatul Bihor s'a adresat ministrului unga de agricultură, ca să dea pe seama agricultorilor mici din comunele în cari recolta din anul acesta a fost slabă, semințe cu prețuri scăzute. Ministrul de agricultură a încunoștiințat acum Reuniunea, că a luat dispozițiile necesare, ca domeniile statului să dea pe seama agricultorilor lipsiți din 17 omune, semințe cu prețuri scăzute. Prețurile pentru semințe vor fi cu 30 la sută mai mici, decât prețurile zilei.

Cea mai mare lipsă de semințe e în comunele din ținutul Ugra și Diószeg, de oare-ce recolta din aceste ținuturi a fost una din cele mai slabe

Uoigașul fără voie. Georghe Mihaiu din Radna veche a împuşcat mai deunăzi noaptea în pădure pe un muncitor anume Ioan Lougauer, luându-l drept un urs. Uoigașul și ucisul au fost prieteni buni. Șapte copii orfani și o nevastă deplâng pe nenorocitul Lougauer. Mihaiu s'a prezintat de bună voie judecătoriei, ca orice om care (știe) în astfel de împrejurări, este pătruns de nevinovăția sa.

Expoziția de copii din Ilimbav. Tablourile și fotografiile luate la expoziția de copii din Ilimbav prin fotografatul W. Auerlich sunt de toată frumuseța. Servind ele ca o plăcută aducere aminte pentru toți participanții la acea expoziție pe de o parte, iar de alta fiind de importanță culturală etnică, ele pot lua loc între decorațiile oricărei case de ale noastre. Doritorii de a avea asemenea tablouri să se adreseze la secretariatul Reun. rom. agr., Sibiu.

Un român ucis de gendarmi. În Satulung-Chioran executorul cu doi gendarmi s'a dus să facă execuție prin sat pentru dare. Un biet român n'a voit să-i lase în casă ci le-a spus să-i zălogească vitele din grajd, dacă e lipsă de zălogie. Un gendarm momentan l-a și omorât atunci străpungându-l cu baioneta. Faptul a produs mare consternație.

Inveninarea din cauza vinului necurat. Ioan Maleșan din Comloșul-mare a mers la Teremia-mare la un proprietar de vie la care a beut un păhar de vin. Indatăce a beut din vin i-s'a făcut rău și a murit. Asemenea și nevasta proprietarului, care a gustat din vin a murit imediat. Făcându-se cercetare din partea gendarmăriei s'a aflat în butea din care a scos vinul un șerpe în putrefacțiune.

Nimicirea insectelor stricăcioase. Conform legii fiecare proprietar e îndatorat în cursul toamnei a curăți pomii din grădini, vii etc. de insecte și omizi, precum și de ouăle de fluturi.

La caz de ivire nouă a insectelor și omizilor proprietarii sunt obligați a face toate pentru pustiirea lor.

Cine va întrelăsa curățirea pomilor vor fi pedepsiți în bani până la suma de o sută coroane, iar curățirea pomilor să va face din partea organelor administrative pe cheltuiala respectivului proprietar.

O nouă invenție a lui Edison. Inventatorul Edison a surprins lumea cu o nouă invenție. Aceasta constă în »niște forme de oțel« și un fel de material de zidit, cu care se poate ridica o casă cu trei rânduri în decurs de 12 ore. Cheltuelile de zidire sânt numai de 5000 lei. Iată ce zice Edison: »Am inventat niște »forme de oțel«, cu ajutorul cărora oricine poate zidi din ciment o casă de

6—7 metri lată, cu 3 catari, pentru 3 familii, cu 5000 lei. Formele de oțel și materialul de zidit sânt invenția mea și constă din o parte de ciment, 3 năsip, și 5 piatră spartă mărunț. Amestecul se toarnă în formele de oțel; se începe de pildă la acoperiș până ce amestecul umple formele. O casă se poate zidi în 12 ore. Peste 6 zile casa e așa de solidă și tare, încât nu se mai poate strica. Forma casei e de oțel. În cheltueli se cuprind sobele treptele, terestrele dușumeaua și tavanul. Casa nu are lipsă de reparație; formele de oțel se pot lua peste câteva ceasuri după terminarea casei».

Scrisorile de recunoștință, cari au fost trimise în anii 1903, 1904 și 1905 domnului Albert Müller, inventatorul crucei duple electromagnetice R. B. nr. 86967 în Budapesta V/24 Vadász 34 le vom aduce pe rând la cunoștința cetitorilor. Scrisoarea nr. 3: St. dle Müller! Am comandat 3 cruce electomagnetice, R. B. Nr. 86967. Fiindcă mi-au făcut bine și mie și pretinilor, căror li-am dat, te rog să mai trimiți 3 cruce la adresa mea. Cu stimă *Hermann Kauer* în Biserica albă. — Tuturor cari sufar de Gicht, reumă, astmă, bătăi de inimă, influcnză și dureri de șele, să recomandă călduros aparatul. Originalul acestei scrisori să poate vedea la dl Albert Müller, Budapesta V/24 Vadász 34.

B I B L I O G R A F I E.

A apărut Nr. 11 (Aul III) din »Economia«, foaie economică ilustrată, cu următorul cuprins: Lipsa de nutreț. Pomăritul. Informațiuni: Pădureți de vânzare din grădinile statului; Băncile populare din România; Curs de viierit; Favor pentru transportul sămânței de sămănat; O deciziune meritorică în afacere ecnomică; Distribuire de plante pentru plantațiuni silvice; Transportarea cucuruzului nou; Pentru a combate lipsa de nutreț; Deciziune meritorică referitoare la falsificarea laptelui; etc. Varietăți număroasă și de interes. — Acest număr al »Economiei« e bogat ilustrat. Foaia apare lunar în Caransebeș sub redacția magistratului silvanal Alexandru Diaconovich. Abonamentul pe an 4 cor, pe $\frac{1}{2}$ an 2 cor. Pentru România 5 lei pe an.